

основу пільгову (офшорну) модель оподаткування (Андорра, Гібралтар, Монако, Панама, Бермудські і Сейшельські острови, Ямайка, Коста-Ріка, Малайзія, Філіппіни, Уругвай тощо) [1].

Уряди зарубіжних країн намагаються виробляти чіткі і ефективні інструменти податкової політики та податкового регулювання, які б могли мінімізувати податкове навантаження на всіх суб'єктів господарювання.

У сучасних умовах податкова політика кожної держави повинна швидко адаптуватись до змін економічного розвитку, потреб і умов забезпечення ефективної діяльності та направлена на активізацію інвестиційної та інноваційної діяльності суб'єктів господарювання.

Література:

1. Антонова О.В. Налоговые системы зарубежных стран: учебно-методическое пособие / О.В. Антонова. – Хабаровск : РИЦ ХГАЭП, 2010. – 130 с.
2. Ільяшенко В.А. Податкова політика в системі регулювання соціально-економічного розвитку держави / В.А. Ільяшенко // Економіка та держава. – 2013. – №8. – С. 22-24. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2013_8_7
3. Куценко Т.Ф. Бюджетно-податкова політика: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / Т.Ф.Куценко. – К.: КНЕУ, 2002. – 256 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/99/41/>
4. Куценко Т. Ф. Бюджетно-податкова політика: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005. — 508с. — [Електронний ресурс].— Режим доступу: r.kneu.edu.ua/bitstream/2010/16584/1/Kutsenko.pdf
5. Лыкова Л.Н. Налоговые системы зарубежных стран: учебник для бакалавриата и магистратуры / Л.Н. Лыкова, И.С. Букина. — М. : Издательство Юрайт, 2017. — 429 с. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://biblio-online.ru/book/5A456021-5978-436F-97F0-B7669735A16A/nalogovye-sistemy-zarubezhnyh-stran>
6. Уманців Ю.М. Механізм економічної політики: Навчальний посібник / Ю.М. Уманців, О.І. Міняйло. - Івано-Франківськ : Місто НВ, 2010. - 436 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/knigi/136-mehanzm-ekonomchno-poltiki-umantsv-yum-.html>

Чвертко Л. А.

к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Україна

РОЗВИТОК ПОСЕРЕДНИЦЬКИХ ПОСЛУГ У ПЕРЕСТРАХУВАННІ НА РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

Розвиток перестраховального ринку значною мірою визначається поступовою розбудовою системи суб'єктів його інфраструктури, зокрема й таких, що надаючи професійні посередницькі послуги, створюють можливості для реалізації перестраховальних послуг, прискорюють та полегшують укладання й здійснення перестраховальних угод.

В Україні, згідно з чинним законодавством, посередницьку діяльність у сфері перестраховування дозволяється здійснювати як страховим, так і перестраховим брокерам за умови виконання ними вимог щодо здійснення діяльності страхового та перестрахового брокера [6].

До основних функцій перестрахових брокерів відносять оцінку страхових ризиків, визначення необхідного обсягу перестраховального захисту, пошук надійного перестраховика і розміщення ризиків на взаємовигідних для учасників перестрахових відносин умовах, врегулювання збитків у разі настання страхового випадку згідно з умовами договору перестраховування [3, с. 158].

Посередництво у перестраховуванні відбувається на підставі брокерських угод зі страховиками, які мають потребу у перестраховуванні як перестраховувальники. При цьому, на ринку фінансових послуг України, як свідчать дані, представлені на офіційному сайті Нацкомфінпослуг [1], цей вид посередницьких послуг брокерів переважає. Зокрема, у 2011-2017 рр. у структурі премій, що надійшли за договорами страхування та перестраховування, укладеними за посередництвом брокерів, обсяги надходжень перестрахових платежів склали у середньому понад 89 % (рис. 1).

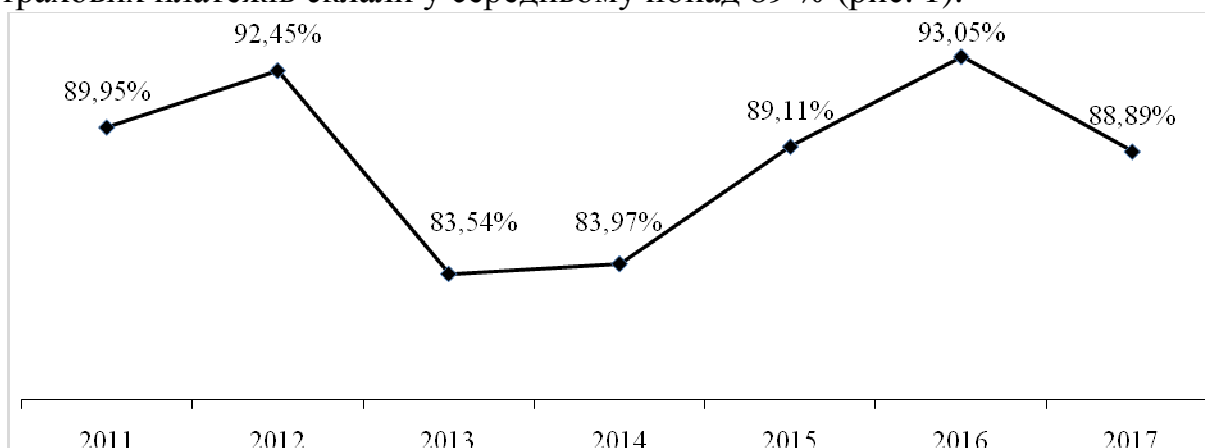

Рис. - 1. Частка перестрахових платежів, отриманих перестраховиками за договорами перестраховування, укладеними брокерами на користь перестраховувальників, у загальному обсязі надходжень отриманих страховиками та перестраховиками за договорами страхування та перестраховування, укладеними за посередництвом брокерів

Джерело: розроблено автором за даними [1]

Водночас, якщо в економічно розвинених країнах брокери стали невід'ємною частиною страхових відносин і одним з найважливіших професійних суб'єктів страхового ринку, то в Україні цей вид посередництва перебуває у стадії формування. Наприклад, у США понад 60% премій сплачених перестраховувальниками припадає на договори, укладені за посередництвом брокерів [7, с. 288-289]. Натомість у загальному обсязі премій сплачених українськими страховиками на перестраховування частка перестрахових платежів, що отримані перестраховиками за договорами перестраховування, укладеними через брокерів, є незначною і характеризується

нестабільною динамікою: у 2011 р. її величина становила 4,5%, у 2012 р. – 14,6%, у 2013 р. – 4,9%, у 2014 р. – 3,7%, у 2015 р. – 8,4%, у 2016 р. – 9,8%, у 2017 р. – 5,9%.

Слід зазначити, що ризики перестраховальників, на користь яких брокери укладають договори перестраховування, розміщуються переважно у перестраховиків-нерезидентів. Впродовж 2011-2017 рр. частка перестрахових платежів, отриманих перестраховиками-нерезидентами за договорами, що укладені через брокерів, у загальному обсязі надходжень отриманих перестраховиками за такими договорами, становить у середньому майже 98,6% (табл. 1). Зважаючи на незначну перестраховальну місткість вітчизняного страхового ринку та необхідність забезпечення фінансової надійності страхових операцій, а також інтеграцію ринку фінансових послуг України у глобалізоване світове середовище, такий процес є закономірним.

Таблиця 1 - Перестрахові платежі, отримані перестраховиками за договорами перестраховування, укладеними за посередництвом брокерів

Показники	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Перестрахові платежі, отримані перестраховиками за договорами, укладеними за посередництвом брокерів, млн грн, у тому числі:							
перестрахові платежі, отримані перестраховиками-резидентами	12,4	4,9	5,6	9,0	5,6	10,6	17,2
перестрахові платежі, отримані перестраховиками-нерезидентами	255,6	364,1	422,5	345,3	826,4	1230,8	1059,8
Частка перестрахових платежів, отриманих перестраховиками-нерезидентами, у загальному обсязі надходжень, отриманих перестраховиками за договорами перестраховування, укладеними через брокерів,%	95,4	98,7	98,7	97,5	99,3	99,1	98,4

Джерело: розроблено автором за даними [1]

У структурі перестраховування ризиків у нерезидентів питома вага перестрахових премій, що надійшли за договорами, укладеними через брокерів, характеризується тенденцією до зростання й уже три роки поспіль становить понад 30% сплачених платежів: у 2011 р. цей показник становив 21,6%, у 2015 р., 2016 р., 2017 р. відповідно 32,7%, 31,1%, 31,4%.

Зазначимо, що умови виконання перестрахових операцій за межами України з перестраховиками-нерезидентами регламентуються Постановою Кабінету Міністрів України № 124 від 4 лютого 2004 р. [5], прийняття якої сприяло удосконаленню цих відносин та зменшенню псевдоперестрахових операцій, що мали місце у 1996-2003 рр. Згідно з чинним законодавством, перестраховики-нерезиденти, з якими укладаються договори перестраховування, повинні відповідати визначеному рівню рейтингу фінансової надійності

(стійкості) [4], що гарантує готовність до виконання усіх зобов'язань перед споживачами перестрахових послуг.

Упродовж 2011-2017 рр. рівень страхових виплат, компенсованих перестраховиками за договорами перестраховування, укладеними за участю брокерів, був незначним (табл. 2) і склав у середньому за період 11,29%.

Таблиця 2 - Страхові виплати компенсовані перестраховиками за договорами перестраховування, укладеними за посередництвом брокерів

Показники	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Страхові виплати, компенсовані перестраховиками за договорами, укладеними за посередництвом брокерів, млн грн, у тому числі:							
виплати компенсовані перестраховиками-резидентами	0	0	15,96	0,28	0	0	0
виплати компенсовані перестраховиками-нерезидентами	59,69	27,29	20,39	47,18	213,39	23,36	131,86
Рівень виплат компенсованих перестраховиками за договорами, укладеними за посередництвом брокерів, %	22,28	7,40	8,49	13,40	25,65	1,88	12,24

Джерело: розроблено автором за даними [1]

Під час дослідження встановлено, що найбільшим попитом користується перестраховування майнових ризиків, обов'язкове страхування та добровільне страхування відповідальності перед третіми особами страхування, частка яких у загальному обсязі перестрахових платежів, отриманих перестраховиками за договорами, укладеними через брокерів, у 2017 р. дорівнювала відповідно 54,3%, 24,3% та 11,8% (у 2016 р. 48,8%, 25,9% та 25,1%). Така тенденція обумовлена високим рівнем ризиковості зазначених видів страхування та необхідністю його зниження, що забезпечується шляхом вторинного розподілу ризиків під час перестраховування.

Отже, важливим елементом необхідного обслуговування на перестраховальному ринку є перестрахові брокери – окрема група посередників, які діють між перестраховальником і перестраховиком.

Посередництво у перестрахованні на ринку фінансових послуг України знаходиться на етапі формування, інститут перестрахових посередників займає невелику нішу, а перестрахові відносини реалізуються переважно без участі перестрахових брокерів. Проте, незважаючи на незначну частку перестрахових платежів за договорами перестраховування, укладеними за участю брокерів, у загальному обсязі премій сплачених українськими страховиками на перестраховування, впродовж 2011-2017 рр. спостерігається зростання сум премій, переданих у перестраховування за посередництвом брокерів. У структурі перестраховування за договорами, укладеними через брокерів, значну частку займають премії передані перестраховикам-нерезидентам, що зумовлено низькою місткістю перестраховального ринку України та необхідністю забезпечення гарантій захисту майнових інтересів страховиків. На показники діяльності перестрахових брокерів також впливають стан державного

регулювання фінансового ринку України та процеси інтеграції та глобалізації, які характерні для сучасного етапу розвитку світової економіки.

Література:

1. Інформація про посередницькі послуги у страхуванні та/або перестраховуванні [Електронний ресурс] // Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [сайт]. – Режим доступу: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-pro-poserednytski-posluhy-u-strakhuvanni-taabo-perestrakhuvanni.html>

2. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України [Електронний ресурс] // Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [сайт]. – Режим доступу: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-pro-stan-i-rozvytok-strakhovoho-rynku-Ukrainy.html>

3. Кнейслер О. В. Страхове посередництво на ринку перестраховування / О. В. Кнейслер // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – №1. – С. 154-159.

4. Про затвердження Вимог до рейтингів фінансової надійності (стійкості) страховиків та перестраховиків-нерезидентів та порядок їх підтвердження : Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 11.07.2013 № 2262 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1285-13>

5. Про затвердження Порядку та вимог щодо здійснення перестраховування у страховика (перестраховика) нерезидента : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.02.2004 № 124 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/124-2004-p>

6. Про страхування : Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР [Електронний ресурс] // Верховна Рада України [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/85/96-vr>

7. Яременко Н. В. Еволюція інституту брокерів на світовому ринку страхових послуг / Н. В. Яременко // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2012. – №2. – С. 286-291.

Шакіна Н.А.

к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки і маркетингу

Ташлицька К.Д.

магістрант

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

м. Покровськ, Україна

ПІЛЬГОВЕ ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ОДИН З ГОЛОВНИХ ЧИННИКІВ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СФЕРИ

Для заняття гідного місця державою на міжнародній арені вона повинна пристосовувати свою внутрішню інноваційну систему до міжнародних вимог. Величезне значення в цьому аспекті займає вивчення міжнародного досвіду проведення інноваційної політики. Однак, необхідно розуміти, що сліпе